

Nr 231.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående vissa pensioner, att utgå av affärsdrivande verks medel; given Stockholms slott den 17 mars 1933.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen under punkterna 1:o—8:o hemställt.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Ernst Wigforss.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 17 mars 1933.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena SANDLER, statsråden UNDÉN, SCHLYTER, WIGFORSS, MÖLLER, VENNERSTRÖM, LEO, ENGBERG, EKMAN, SKÖLD.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Wigforss, anmäler uppkomna frågor om pension, att utgå av affärsdrivande verks medel, åt i det följande angivna, i statens tjänst anställda personer och anför därvid:

1:o.

Gårdskarlen vid posthuset i Hälsingborg Jöns Olsson. Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Olsson är född den 15 mars 1858;

att han från och med den 1 september 1912 varit eldare och gårdskarl vid posthuset i Hälsingborg samt från och med den 1 april 1921 tillika

varit gårdskarll vid en intill posthuset belägen, av postverket från sistnämnda tidpunkt förvärvat fastighet;

att med dessa sysslor varit förenade ytterligare en del åligganden, såsom att i postverkets fastigheter verkställa vissa reparationsarbeten, att ombesörja rengöring av vissa postverkets åkdon m. m.;

att Olsson därjämte under åren 1911—1929 varit entreprenör för posttransporterna i Hälsingborg;

att hans uppdrag som gårdskarll och eldare m. m. krävt, före år 1924 omkring 6 timmars arbete för dag samt från och med sistnämnda år omkring 8 timmars arbete för dag;

samt att Olsson såsom gårdskarll och eldare uppburit ersättning av postmedel, som för de tio senaste åren utgått med följande belopp, nämligen år 1923 med 1,080 kronor, år 1924 med 1,245 kronor, vart och ett av åren 1925—1928 med 1,740 kronor, år 1929 med 1,815 kronor samt vart och ett av åren 1930—1932 med 2,640 kronor, å vilka belopp dyrtidstillägg ej utgått.

Generalpoststyrelsen har gjort framställning om utverkande av pension åt Olsson och därvid anfört följande:

Med hänsyn till den jämförelsevis långa tid, Olsson varit anställd i postverket, och det förtjänstfulla sätt, på vilket han fullgjort sina åligganden, och då Olsson för sitt uppehälle vore helt beroende av sin inkomst från postverket, syntes han böra komma i åtnjutande av pension.

Vid beräkning av pensionens storlek syntes man lämpligen kunna utgå från det av 1926 års pensionsutredning avgivna förslaget angående rätt till pension för viss arbetarpersonal vid postverket m. fl. verk. Olsson syntes närmast vara att hänföra till den grupp manliga anställningshavare, som omfattade arbetare i anställning, för vilken särskild yrkesutbildning ej krävdes. För denna kategori arbetare upptogs förslaget ett pensionsunderlag av 1,008 kronor. Då emellertid för full pension förutsattes minst 30 anställningsår, men Olssons anställningstid den 1 oktober 1933, då han hade för avsikt att avgå från sin befattning vid postverket, utgjorde endast 21 år, syntes detta belopp böra reduceras på sätt nämnda förslag ifrågasatte eller med $\frac{9}{30}$. Efter sådan reduktion skulle pensionsbeloppet komma att uppgå till 706 eller, efter avrundning till närmast högre med tolv jämnt delbara tal, till 708 kronor för år.

Generalpoststyrelsen har sålunda hemställt, att åt Olsson måtte utverkas pension å 708 kronor för år, att utgå av postmedel.

Statskontoret har i ärendet anfört:

Med hänsyn till att Olsson uppnått en levnadsålder av 54 år, då han den 1 september 1912 inträtt i statens tjänst såsom eldare och gårdskarll vid posthuset i Hälsingborg, och att hans anställningstid alltså utgjorde allenast 20 år, syntes någon tvekan kunna råda beträffande det föreliggande förslaget. Billigheten syntes emellertid bjuda, att Olsson icke lämnades alldeles utan hjälp, när han vid framskriden ålder nödgades upphöra med det arbete, som under lång tid berett honom hans enda inkomst. På grund därav och under åberopande av riksdagens beslut år 1931 om pension åt skrädderiarbetaren Erik Larsson (riksd. skr. nr

202/1931, p. 29) ville statskontoret icke motsätta sig, att pension utverkades åt Olsson. Mot vad i sådant hänseende föreslagits av generalpoststyrelsen syntes icke något vara att erinra.

I anslutning till vad ämbetsverken föreslagit hemställer jag, att Kungl. *Departements-*
Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, *chefen.*

att gårdskarlen vid posthuset i Hälsingborg Jöns Olsson må från och med månaden näst efter den, varunder han frånträder sin anställning vid postverket, under sin återstående livstid uppbära en årlig pension av 708 kronor, att utgå av postmedel.

2:o.

Städerskan vid postkontoret i Avesta Amanda Karolina Fröding, född Larsson. Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Fröding är född den 6 december 1874;

att hon är änka;

att hon varit anställd såsom städerska vid postkontoret i Avesta sedan den 1 september 1911;

att hon varit sysselsatt med städningen omkring 3 1/2 timmar om dagen;

att hennes ersättning för städningsarbetet sedan den 1 oktober 1920 utgjort 480 kronor för år, varå dyrtidstillägg icke utgått;

samt att hennes arbetsförmåga på grund av sjukdom numera är varaktigt nedsatt till 1/3 eller mindre av den för fullt arbetsför person normala arbetsförmågan.

Generalpoststyrelsen har gjort framställning om utverkande åt Fröding av pension till belopp av 300 kronor för år, att utgå av postmedel, och därvid anført, bland annat, följande:

Under de sista åren hade Fröding icke haft annan inkomst än ersättningen för städningsarbetet vid postkontoret i Avesta. Då hon frånträdde detta arbete stode hon helt utan existensmöjligheter. Hon hade visserligen två fullvuxna söner men, då dessa endast hade tillfälligt arbete och enligt vad som upplysts långa tider gått arbetslösa, kunde hon näppeligen påräkna något ekonomiskt understöd från deras sida.

Ehuru Fröding endast uppnått en levnadsålder av 58 år och innehade en anställningstid hos postverket av allenast 21 år, ansåge dock generalpoststyrelsen med hänsyn till hennes sjuklighet och medellöshet billigt, att hon vid avgången såsom städerska komme i åtnjutande av pension till skäligt belopp.

Generalpoststyrelsen ansåge riktigtast, att understödsbeloppet i detta fall — i likhet med vad även tidigare skett i vissa fall — fastställdes till 2/3 av senast utgående ersättningsbelopp. Med dylik beräkningsgrund skulle understödet komma att uppgå till 320 kronor, vilket belopp, i betraktande av att dyrtidstillägg skulle utgå å detsamma, syntes böra avrundas nedåt till 300 kronor. Med hänsyn till att detta understödsbelopp icke vore större än

att det erfordrades för beredande av nödtorftig bärgning, ansåge styrelsen sig icke böra ifrågasätta den ytterligare reducering av beloppet, som kunde synas motiverad därav, att Fröding icke kunde räkna fullt antal anställningsår och att hon ännu icke uppnått pensionsåldern.

Statskontoret har biträtt generalpoststyrelsens hemställan.

*Departements-
chefen.* Under återopande av vad i ärendet förekommit hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att städerskan vid postkontoret i Avesta Amanda Karolina Fröding, född Larsson, må från och med månaden näst efter den, då hon lämnar sin anställning vid nämnda postkontor, under sin återstående livstid uppbära en årlig pension av 300 kronor, att utgå av postmedel.

3:o.

Förra städerskan hos vattenfallsstyrelsen Allda Maria Kullman. Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Kullman är född den 9 oktober 1864;

att hon var anställd såsom städerska hos vattenfallsstyrelsen från februari 1918 till och med den 26 augusti 1932, då hon på grund av sjukdom och ålderdomssvaghet måste lämna sin anställning hos styrelsen;

att hennes arbetstid hos styrelsen i medeltal omfattade omkring 110 timmar i månaden;

att Kullmans ersättning för det av henne utförda städningsarbetet från och med den 1 juli 1925 utgick med omkring 1,000 kronor för år;

ävensom att hon saknar egna medel samt underhåll och vård av annan person.

Vattenfallsstyrelsen har hemställt om utverkande åt Kullman av en årlig pension till belopp av 456 kronor, att utgå av statens vattenfallsverks medel.

Statskontoret har biträtt vattenfallsstyrelsens förslag.

*Departements-
chefen.* Enär Kullman utfört arbete för statens räkning under en tid av allenast omkring 14 $\frac{1}{2}$ år, har jag ansett det tveksamt, huruvida pension borde beredas henne. Med hänsyn till de ömmande omständigheter, som i detta fall föreligga, vill jag dock icke motsätta mig, att ett mindre årligt pensionsbelopp, förslagsvis 408 kronor, beviljas henne. I enlighet härmed hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att förra städerskan hos vattenfallsstyrelsen Allda Maria Kullman må från och med månaden näst efter den, varunder hon lämnat sin anställning hos vat-

tenfallsstyrelsen, under sin återstående livstid uppbära en årlig pension av 408 kronor, att utgå av statens vattenfallsverks medel.

4:o.

Arbetaren vid Trollhätte kanalverk Karl Johan Isaksson. Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Isaksson är född den 30 januari 1862;

att han varit anställd såsom diversearbetare vid Trollhätte kanalverk i en följd sedan den 8 november 1915;

att han under de sista 5 åren tjänstgjort såsom nattvakt;

att hans sammanlagda arbetsinkomst under år 1931 uppgick till 2,050 kronor;

att han enligt för honom utfärdat läkarintyg lider av åderförkalkning, vilken sjukdom gör honom mindre lämplig att behörigen sköta sitt arbete; samt att han är medellös.

Vattenfallsstyrelsen har, med föranledande av en av kanaldirektören vid Trollhätte kanalverk gjord framställning, hemställt om utverkande av pension åt Isaksson till belopp av 612 kronor för år, att utgå av statens vattenfallsverks medel.

Statskontoret har anslutit sig till vattenfallsstyrelsens förslag.

Under åberopande av vad i ärendet förekommit hemställer jag, att Kungl. Departements-
Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, chefen.

att arbetaren vid Trollhätte kanalverk Karl Johan Isaksson må från och med månaden näst efter den, varunder han lämnar sin anställning, under sin återstående livstid uppbära en årlig pension av 612 kronor, att utgå av statens vattenfallsverks medel.

5:o.

Förra städerskan hos domänstyrelsen Hulda Kristina Murberg, född Werner. Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Murberg är född den 3 augusti 1872;

att hon under tiden 1 september 1911—31 december 1931 med biträde av utav henne anlitad arbetskraft handhaft städningen av domänstyrelsens lokaler;

att hon varit sysselsatt med städningsarbetet omkring 3 timmar om dagen;

att hon — förutom ersättning för de varje vår och höst återkommande

storrengöringarna — för städningens utförande under de senare åren uppburit tillhopa 5,314 kronor för år, varav hon själv åtnjutit såsom ersättning för av henne utfört arbete omkring 1,800 kronor för år;

att hon enligt läkarintyg på grund av sjukdom (kronisk ledreumatism och kärllförkalkning) är och för framtiden kommer att vara oförmögen att genom arbete försörja sig;

samt att hon efter sin år 1932 avlidne man f. d. vaktkonstapeln August Ferdinand Pettersson Murberg åtnjuter pension från civilstatens änke- och pupillkassa, vilken pension för närvarande uppgår till belopp av 266 kronor för år jämte dyrtidstillägg.

Murberg har hos Kungl. Maj:t anhållit att komma i åtnjutande av pension.

Domänstyrelsen har tillstyrkt beredande av pension åt Murberg. Styrelsen har ansett, att pensionen borde bestämmas med utgångspunkt från det pensionsunderlag å 756 kronor, som av 1926 års pensionsutredning föreslagits för kvinnlig befattningshavare i anställning, för vilken särskild yrkesutbildning icke krävdes. Med hänsyn till att Murberg kunde räkna endast 20 tjänstår och haft en relativt kort daglig arbetstid syntes enligt styrelsens förmenande pensionen åt Murberg böra bestämmas till ett till 408 kronor reducerat belopp.

Statskontoret har tillstyrkt, att pensionen åt Murberg bestämmas till 504 kronor, motsvarande $\frac{20}{30}$ av nyssnämnda pensionsunderlag, 756 kronor.

*Departements-
chefen.*

Det synes även mig skäligt, att Murberg kommer i åtnjutande av pension. Pensionen synes mig dock icke böra bestämmas till högre belopp än som föreslagits av domänstyrelsen eller sålunda 408 kronor och torde böra utgå från och med den 1 januari 1933. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att förra städerskan hos domänstyrelsen Hulda Kristina Murberg, född Werner, må, räknat från och med den 1 januari 1933, under sin återstående livstid uppbära en årlig pension av 408 kronor, att utgå av statens domäners fond.

6:o.

E. o. kronojägaren Erik Danielsson Almgren. Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Almgren är född den 20 augusti 1868;

att han under tiden 14 juli 1885—18 januari 1889 varit anställd såsom soldat vid Dalregementet och under tiden 9 november 1890—31 oktober 1892 tjänstgjort såsom artillerist vid dåvarande Vaxholms artillerikår;

att han under åren 1902—1905 under en tid av sammanlagt 1 år 4 månader biträtt såsom förman vid dikesundersökningar å kronoparker i Dalarna och vid olika skogsvårdsarbeten inom dåvarande Österdalarnas revir;

att han sedan den 30 oktober 1908 oavbrutet tjänstgjort vid domänverket, till en början såsom extra kronojägare utan lön inom skyddsskogsområdet av Kopparbergs län, från och med den 1 januari 1910 såsom extra kronojägare med lön inom nämnda område samt från och med den 1 januari 1921 såsom extra ordinarie kronojägare med tjänstgörings-skyldighet huvudsakligast inom Västerdalarnas revir;

samt att han såsom placerad i tjänstegrupp 5, lönegrupp C, löneklass VII, i den för extra ordinarie tjänstemän vid domänverket avsedda löneplanen, sådan denna fastställts genom Kungl. Maj:ts brev till domänstyrelsen den 11 oktober 1929, sedan den 1 juli 1929 åtnjutit en månads-lön av 235 kronor, motsvarande en årslön av 2,820 kronor.

Domänstyrelsen har, i anledning av en av jägmästaren i Västerdalarnas revir gjord och av överjägmästaren i Dalarnas distrikt tillstyrkt framställning, hemställt om utverkande åt Almgren av årlig pension och därvid anfört i huvudsak följande:

Orsaken till att Almgren icke erhållit ordinarie befattning vore att söka däri, att han själv aldrig sökt sådan befattning, väsentligen av det skälet, att han, då han på allvar börjat ägna sig åt domänverkets tjänst, redan uppnått en levnadsålder av 40 år. Såsom allenast extra ordinarie tjänsteman ägde Almgren icke någon rätt till pension. Upprepade exempel funnes emellertid på, att statsmakterna tillerkänt extra ordinarie kronojägare pension eller årligt understöd. Styrelsen ville i detta avseende hänvisa till av 1931 års riksdag fattade beslut i anledning av Kungl. Maj:ts i propositionen nr 154, punkterna 6 och 7, framlagda förslag angående pension åt e. o. kronojägarna J. H. Asplund och J. R. Johansson (riksd. skr. nr 203, p. 6 och 7).

Den tid av sammanlagt 1 år 4 månader, varunder Almgren under åren 1902—1905 såsom förman biträtt vid dikesundersökningar m. m., vilken tjänstgöring väl motsvarade en extra bevakares verksamhet, syntes domänstyrelsen i likhet med vad som vid upprepade tillfällen tillämpats i fråga om sistnämnda kategori anställningshavare böra i och för pension tillgodoräknas Almgren.

Vidare syntes det styrelsen vara i överensstämmelse med gällande praxis, att av Almgrens militärtjänstgöring åtminstone anställningen vid dåvarande Vaxholms artillerikår under tiden 9 november 1890—31 oktober 1892 finge i pensionshänseende tillgodoräknas honom.

Almgrens sammanlagda för pension beräkneliga antal tjänstår skulle alltså vid avgång ur tjänst hösten 1933 komma att uppgå till mer än 28 år.

Beträffande storleken av det understödsbelopp, som borde tillkomma Almgren, syntes anledning icke föreligga att frångå det beräkningssätt, som tillämpats i de båda förenämnda precedensfallen vid 1931 års riksdag. Hel pension, beräknad för 35 tjänstår, syntes sålunda böra utgöra

1,488 kronor. Som Almgren vid avgång ur tjänst, såsom förut anförts, icke kunde anses innehava mer än 28 för pension beräkneliga tjänstår, syntes pensionsbeloppet böra bestämmas till $\frac{28}{35}$ av 1,488 kronor eller 1,190 kronor och, avjämnat till närmast högre med tolv jämnt delbara tal, 1,200 kronor.

Under återopande av vad sålunda anförts har domänstyrelsen hemställt, att Almgren måtte från och med dagen näst efter den, då hans förordnande inom domänverket komme att upphöra — dock tidigast från och med den 21 augusti 1933 — få åtnjuta en årlig pension av 1,200 kronor, att utgå av statens domäners fond.

Statskontoret har anfört följande:

På grund av vad handlingarna i ärendet innehölle och med hänsyn till de av domänstyrelsen återopade precedensfallen ansåge statskontoret sig böra förorda, att pension beviljades Almgren. Beträffande pensionsbeloppets storlek hade domänstyrelsen vid beräklandet av detsamma utgått från ett antal tjänstår av 28, därvid hänsyn icke tagits till tiden 14 juli 1885—18 januari 1889, varunder Almgren tjänat som soldat vid Dalregementet. Statskontoret ville emellertid framhålla, att sådan tjänstgöring plägat i tidigare fall medräknas vid bestämmandet av tjänstår för erhållande av pension; och statskontoret ville i sådant avseende erinra om 1927 och 1928 års riksdagars beslut angående pension åt förre skrädderiarbetaren K. A. Blad (prop. nr 135, p. 17), respektive arbetaren vid mynt- och justeringsverket A. Hjorth (prop. nr 42). Med hänsyn härtill ansåge statskontoret, att jämväl nämnda soldattjänstgöring, eller 3 år 6 månader 6 dagar, i detta fall borde medräknas. Almgrens sammanlagda tjänstetid komme i så fall att utgöra 31 hela år. Utmätt enligt de av domänstyrelsen förordade grunderna, mot vilkas tillämplighet i detta fall statskontoret icke funnit anledning till erinran, skulle den Almgren tillkommande pensionen uppgå till 1,320 kronor. I övrigt hade statskontoret intet att invända mot vad domänstyrelsen hemställt.

*Departements-
chefen.*

Även jag tillstyrker, att pension utverkas åt Almgren. Pensionen synes mig icke böra bestämmas till högre belopp än som föreslagits av domänstyrelsen eller sålunda 1,200 kronor för år. I enlighet härmed hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att e. o. kronojägaren i Västerdalarnas revir Erik Danielsson Almgren må från och med dagen näst efter den, då hans förordnande inom domänverket upphör — dock tidigast från och med den 21 augusti 1933 — under sin återstående livstid uppbära en årlig pension av 1,200 kronor, att utgå av statens domäners fond.

7:o.

E. o. kronojägaren Per Anton Åberg. Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Åberg är född den 1 april 1867;

att han under tiden 1 januari 1903—26 april 1910 innehade förordnande såsom extra bevakare i dåvarande Härnösands revir och i nämnda egen-skap fullgjorde effektiv tjänstgöring under omkring 3 år 4 månader;

att han förordnades till extra kronojägare utan lön i sagda revir den 27 april 1910;

att han innehade förordnande såsom extra kronojägare med arvode i Sollefteå revir under åren 1912—1920 och därunder var inkallad i tjänst-göring under omkring 5 månader om året under vart och ett av åren 1912, 1913 och 1914 samt i en följd från och med den 1 januari 1915;

att han från och med den 1 januari 1921 varit e. o. kronojägare;

att han efter särskilda förordnanden uppehållit kronojägartjänst under 1 månad 8 dagar och förestått en extra bevakningstrakt under samman-lagt 2 år 1 månad 20 dagar;

att han såväl under anställningstiden såsom bevakare som under åren 1898—1902 under olika tider, företrädesvis sommarmånaderna, arbetat så-som dikare m. m. i domänverkets tjänst;

samt att han såsom placerad i tjänstegrupp 5, lönegrupp C, löneklass VII, i den för extra ordinarie tjänstemän vid domänverket avsedda löne-planen — sådan denna fastställts genom Kungl. Maj:ts brev till domän-styrelsen den 11 oktober 1929 — sedan den 1 oktober 1929 varit berättigad till en månadslön av 235 kronor, motsvarande en årslön av 2,820 kronor.

Domänstyrelsen har, med föranledande av en av jägmästaren i Sollefteå revir hos styrelsen gjord framställning, hemställt om utverkande av pen-sion åt Åberg. Domänstyrelsen har därvid beräknat antalet tjänstår för Åberg till 30 och föreslagit, att pensionen måtte bestämmas till $\frac{30}{35}$ av det belopp, 1,488 kronor, som lagts till grund för beräkningen av de pensioner, vilka jämlikt beslut av 1931 års riksdag tillerkänts e. o. kronojägarna J. H. Asplund och J. R. Johansson. I enlighet härmed har domänstyrelsen anhållit om beredande av pension åt Åberg till belopp av 1,284 kronor för år.

Statskontoret har anslutit sig till domänstyrelsens förslag.

I likhet med myndigheterna anser jag skäligt, att pension utverkas åt Åberg. *Departements-
chefen.*

Vad storleken av pensionsbeloppet angår, kan jag dock ej ansluta mig till myndigheternas förslag. Den för pension beräkneliga tjänstetiden sy-nes mig nämligen med ledning av i ärendet förebragt utredning skäligen icke kunna uppskattas till mer än högst 26 år. Jag förordar i anledning härav, att pensionen åt Åberg med tillämpning i övrigt av de av domän-styrelsen angivna beräkningsgrunderna bestämmes till $\frac{26}{35}$ av 1,488 kro-nor eller sålunda, efter vederbörlig jämkning av pensionsbeloppet för vin-nande av delbarhet med tolv, till 1,116 kronor.

På grund av vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att e. o. kronojägaren i Sollefteå revir Per Anton Åberg må från och med dagen näst efter den, då hans förordnande inom domänverket upphör, under sin återstående livstid uppbära en årlig pension av 1,116 kronor, att utgå av statens domäners fond.

8:o.

Förre e. o. kronojägaren Johan Nilsson. Förre e. o. kronojägaren i Pajala revir Johan Nilsson har — med förmålan att delägarna i Pajala, Junosuando och Tärendö socknars allmänningssskogar beviljat honom en årlig pension av 250 kronor från och med början av år 1930, under förutsättning att domänstyrelsen beviljade lika stort belopp — anhållit, att domänstyrelsen måtte godtaga allmänningsdelägarnas ifrågavarande villkor.

Med överlämnande av framställningen har *domänstyrelsen* i ärendet anfört följande:

Johan Nilsson (Suikki) vore född den 10 februari 1875. Hans första anställning i domänverkets tjänst kunde icke med full noggrannhet angivas. Kassaredogörelser från Pajala revir gäve emellertid vid handen, att Nilsson redan under år 1901 tjänstgjort såsom avlönad extra bevakare. Det framginge även av kassaredogörelserna, att han sedermera årligen varit inkallad till tjänstgöring, ehuru denna i regel omfattat endast kortare tider varje år.

Den 20 februari 1912 hade Nilsson antagits till extra kronojägare utan lön. Från och med den 1 januari 1917 hade han erhållit lön såsom sådan och slutligen hade han antagits att från och med den 1 januari 1921 vara extra ordinarie kronojägare. Från sistnämnda tjänst hade han med hänsyn till erforderlig begränsning av personalen vederbörligen uppsagts från och med utgången av år 1922. Jämväl efter denna tid hade han dock i viss utsträckning anlitats av domänverket, i det att han årligen ända till och med år 1927 under längre eller kortare tid fått tjänstgöra såsom extra bevakare med månadsarvode. Med år 1927 syntes Nilssons arbete inom domänverket vara avslutat.

Under dessa 26 år hade Nilsson haft sin tjänstgöring förlagd till dels kronoskogar, dels sockenallmänningssskogar. Som sistnämnda skogar emellertid under hela Nilssons tjänstetid stått under skogsstatens vård och förvaltning, borde även tjänstgöringen å dem räknas honom till godo vid eventuellt bestämmande av pension.

Tjänstgöringen hade, såsom nämnts, icke fortgått oavbrutet under loppet av de olika åren, utan huvudsakligen omfattat vintermånaderna.

Av jägmästaren i Tärendö revir med ledning av revirräkenskaper och andra uppgifter verkställd utredning gäve vid handen, att Nilssons effektiva tjänstgöring under åren 1901—1927 uppgått till sammanlagt 19 år 2 månader 15 dagar, varav såsom prickare och förman vid kronostämplingar 2 år 8 månader, såsom extra bevakare å kronoskogar 3 år 10 månader 9 dagar och å allmänningssskogar 7 år 8 månader 6 dagar, såsom extra kro-

nojägare 3 år samt såsom extra ordinarie kronojägare 2 år — allt mot arvode.

Detta arvode hade givetvis växlat rätt avsevärt under årens lopp. I medeltal hade det dock under åren 1918—1922 (d. v. s. under de fem sista åren av Nilssons anställning vid domänverket) uppgått till 2,024 kronor för år.

Handlingarna i ärendet gäve vid handen, att Nilsson vore i stort behov av något understöd från det allmännas sida. Enligt intyg av vederbörande provinsialläkare lede han av hjärtfel, reumatisk värk och synnedsättning å båda ögonen, varför han av läkaren ansåges som så gott som fullständigt oförmögen till arbete. Landsfiskalen i Pajala distrikt hade intygat, att Nilsson visserligen ägde en mindre jordbrukslägenhet, taxerad till 700 kronor och intecknad för samma belopp, men att han för övrigt icke hade andra tillgångar än två kor samt nödortviga möbler och husgerådssaker; hans skulder överstege tillgångarna, och landsfiskalen hade förklarat honom oförmögen att genom eget arbete försörja sig och sin familj. Familjen utgjordes enligt intyg från pastorsämbetet i Pajala församling av hustru, född 1881, och nio barn.

Författningsenligt ägde Nilsson icke rätt till vare sig pension eller understöd av statens medel. Statsmakterna hade dock vid upprepade tillfällen tilldelat extra ordinarie tjänstemän vid domänverket, framför allt i kronojägarställning, pension, då de efter en längre tids väl vitsordad tjänstgöring och i saknad av medel att försörja sig själva och sina familjer på grund av ålder eller sjuklighet nödgats lämna anställningen vid verket. Vad Nilsson beträffade, grundade sig hans entledigande icke på någon av dessa anledningar utan, såsom nämnts, därpå, att en begränsning av personalen vid ifrågavarande tillfälle ansetts nödvändig.

Även om levnadsåldern icke vore så hög, att den skulle berättiga en ordinarie tjänsteman till pension, syntes det dock som om hänsyn borde kunna tagas dels till det icke alltför ringa antalet tjänstår, dels till den styrkta sjukligheten, dels — och kanske icke minst — till Nilssons av allt att döma synnerligen bekymmersamma ekonomiska ställning.

Ifrågasätts kunde möjligen, om icke vederbörande allmänningsstyrelse hade större förpliktelse än domänverket att taga hand om Nilsson, när han nu icke längre ansåges vara arbetsduglig. Det vore dock att märka, att Nilsson aldrig varit anställd i allmänningsstyrelsens tjänst, ehuru han under olika perioder tjänstgjort såsom allmänningsbevakare. Anställning, avlöning m. m. hade skett genom domänverket, vilket hade ledningen av personalen å de under skogsstatens vård och förvaltning stående allmänningsskogarna. När allmänningarnas delägare det oaktat förklarar sig villiga att till Nilsson under hans återstående livstid utbetala en årlig pension av 250 kronor — ett vid allmänningsstämma fattat och av länsstyrelsen i Norrbottens län den 1 oktober 1930 godkänt beslut — hade delägarna gått så långt, som man av dem rimligen kunde begära.

Om Kungl. Maj:t i likhet med domänstyrelsen ansåge, att Nilsson över huvud taget borde komma i åtnjutande av något statligt understöd, syntes det ej behöva ankomma på styrelsen att utförligare motivera det understödsbelopp, vilket av styrelsen kunde tillstyrkas, enär ansökningen allenast avsåge en årlig pension av 250 kronor.

Med stöd av det anförda har domänstyrelsen hemställt, att Nilsson måtte, räknat från och med den 1 januari 1932, tillerkännas en årlig pen-

sion av 250 kronor att under hans återstående livstid utgå från statens domäners fond.

Statskontoret har anfört, bland annat, att statskontoret med hänsyn till föreliggande omständigheter och särskilt därtill, att sökanden erhållit en pension å 250 kronor för år enligt vederbörande allmänningsdelägares beslut, under förutsättning att ett motsvarande belopp utginge till sökanden av domänverkets medel, icke ville motsätta sig bifall till domänstyrelsens hemställan.

*Departements-
chefen.*

I anslutning till ämbetsverkens förslag får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att förre e. o. kronojägaren i Pajala revir Johan Nilsson må, räknat från och med den 1 januari 1932, under sin återstående livstid uppbära en årlig pension av 252 kronor, att utgå av statens domäners fond.

Vad departementschefen ovan under punkterna 1:o—8:o hemställt, däri statsrådets övriga ledamöter instämma, bifaller Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten samt förordnar, att proposition av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Vid protokollet:

Birger Brandt.